

Det er det første, han kommer af med. Deraf gaar en Del til Reservefondén, en Del til Administrationsfondén. Men foruden det Tab, han lider der, maa det bemærkes, at det er ikke en saadan Gave, som Staten giver, uden at den faar noget Vederlag derfor. Enhver Husmand, der skal laane i Husmandskreditforeningen, skal for det første have en Pantebogsattest, den koster 80 Øre. Dernæst skal han betale Tinglæsning og Stempling af den Obligation, han skal udstede. Og der stiftes i Tusindvis af Laan i Husmandskreditforeningerne, som ikke vilde blive stiftede, naar disse Foreninger ikke eksisterede, saa Staten har derved en ikke ringe Indtægt. Hvis det ærede Medlem havde gjort sig Ulejlighed med at læse Statistik og søgt at faa at vide, hvorledes det egentlig hænger sammen, skulde han ogsaa have søgt at faa undersøgt, hvor mange Tusinde Kroner Staten har faaet ind ved Stempel, Tinglæsningsgebyrer og Pantebogsattester i den Tid, Husmandskreditforeningerne have bestaaet. Han vilde da have set, at det var kommet op til adskillige Tusinde Kroner. Men naar nu en Husmand, inden han faar hele Laanet i Orden, har et Tab paa omtrent 5 pCt., forekommer det mig, at saa spiller for disse Smaafolk 10 Kr. en ikke saa lille Rolle. Hvis det ærede Medlem har set en saadan Opgørelse, som sendes hver eneste Laantager fra Kontoret, vilde han ogsaa have set, hvad Omkostningerne kunne løbe op til. Der er Kurstabet — Obligationerne staa jo sjælden fuldt ud i 100 — de $2\frac{1}{2}$ pCt. osv. osv., det bliver ikke saa lille en Sum for vedkommende Laantager. Jeg synes derfor, at det er ganske paa sin Plads at række vedkommende Laantager denne lille Hjælp paa 10 Kr., som hver Vurdering i Jylland koster. Jeg har i de mange Aar, jeg har haft med den Sag at gøre, gjort den Erfaring, at Husmændene se ikke alene paa 10 Kr., de se virkelig paa en 25 Øre, den vende de to Gange, inden de give den ud, de have ikke saa mange 25 Ører og langt mindre 10 Kr. at spøge med, og naar vi en Gang i dette Ting have kæmpet os til at naa denne Begunstigelse til dette Samfundslag, synes jeg, det tager sig underligt ud, at vi fra Folketingets Side skulle sige: Nej, bort med det, det behøve de Folk ikke, de trænge ikke dertil.

Saa har det ærede Medlem gjort op, at der i alle disse Aar er givet omtrent $\frac{1}{2}$ Million i Taksationsgodtgørelser, og i

Fjor var det 70,000 Kr. Ja, paa Grund af den Bestemmelse, at vi fik Lov til at faa indtil Halvdelen af de jordløse Huse med, har der i de senere Aar været en ualmindelig Mængde Laan i Henhold til denne Lov, men nu hører det jo op, og det ærede Medlem maa ogsaa vide, at det ikke gaar saa rask med at laane og udskrive af Statskassen. Vi have jo en Bestemmelse her, som jeg antager, det ærede Medlem kender, da han, saa vidt jeg ved, er Medlem af Foreningen, at hvis en Mand forlanger at faa et nyt Laan, og hans Ejendom ikke kan vurderes saaledes, at Laanet kan blive større end det, han har, kommer han selv til at betale Godtgørelsen ved Vurderingen. Det udskrives altsaa ikke saadan uden videre af Statskassen, og det forekommer mig at være ganske naturligt, at de faa denne Godtgørelse.

Saa talte det ærede Medlem endelig om Ændringer til Loven. Nu kommer det ærede Medlem her ved Sagens tredie Behandling og retter et saadant Angreb mod Loven over det hele, at han ikke en Gang, som han siger, kan stemme for den. Hvorfor kom det ærede Medlem saa ikke med Ændringer ved Sagens anden Behandling? I Henhold til vor Forretningsorden har eet Medlem jo Lov til at stille Ændringsforslag til et Lovforslag ved Sagens anden Behandling, hvorimod der ved en Sags tredie Behandling skal 15 Medlemmer til at stille Ændringsforslag. Hvis det ærede Medlem altsaa nu er saa klar over, at det er ravruskende galt at vedtage en saadan Lov, hvorfor kom han saa ikke med Ændringer ved anden Behandling, saa kunde vi jo have drøftet dem og ladet Sagen gaa tilbage til Udvalget igen, og vi kunde have set, om der var noget at tage Hensyn til. Men vi hørte den Gang ikke et Muk fra det ærede Medlem, han tav stille, hvad der i høj Grad maatte forundre efter hans Udtalelser ved Sagens første Behandling. Nu er Sagen altsaa til tredie Behandling, og ved denne Lejlighed kunde han jo have samlet 14 Kammerater her i dette Ting — jeg tror nu i øvrigt ikke, at han kunde have faaet saa mange med sig, men han kunde i alt Fald have prøvet derpaa — og stillet Ændringsforslag, men det har det ærede Medlem ikke gjort. Naar det ærede Medlem var saa klar over, at det var galt at gaa den Vej, som dette private Lovforslag anviste, og som fik saa stærk Tilslutning her ved Sagens første Behandling før Jul, hvorfor i al Verden